

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-T
Datum: 7. april 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsedavajući
sudija Jean-Claude Antonetti
sudija Christoph Flügge

V. d. sekretara: g. John Hocking

Nalog od: 7. aprila 2009.

TUŽILAC

protiv

**MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA**

JAVNO

NALOG PO PODNESKU TUŽILAŠTVA U VEZI S PRAVILOM 73bis(D)

Tužilaštvo:

g. Thomas Hannis
g. Chester Stamp

Obrana:

g. Eugene O'Sullivan i g. Slobodan Zečević za g. Milana Milutinovića
g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Norman Sepenuk za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

OVO PRETRESNO VEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po "Podnesku tužilaštva o Odluci od 11. jula 2006. u vezi s pravilom 73bis(D)", podnesenom 12. marta 2009. (dalje u tekstu: Podnesak), i ovime izdaje sledeći nalog u vezi s tim;

1. Suđenje u predmetu *Milutinović* vodilo je Pretresno veće III u sastavu sudija Iain Bonomy, predsedavajući, kao i tri sudije *ad litem*, naime sudije Ali Nawaz Chowhan, Tsvetana Kamenova i Janet Nosworthy (rezervni sudija) (dalje u tekstu: Pretresno veće u predmetu *Milutinović*).

2. Pretresno veće u predmetu *Milutinović* održalo je pretpretresnu konferenciju 7. jula 2006. Dana 11. jula 2006. Veće je donelo "Odluku u vezi s primenom pravila 73bis" (dalje u tekstu: Odluka) u kojoj je, primenjujući pravilo 73bis(D) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), dalo sledeći nalog:

Do daljeg naloga Veća, tužilac može da izvede dokaze u vezi sa svim mestima zločina i incidentima navedenim u paragrafu 72; te svim mestima zločina i incidentima navedenim u paragrafu 75, izuzev potparagrafa (a), (e) i (j) (uključujući potparagraf (j)(i)), u kojima se navode optužbe u vezi s Račkom/Rečak, Padalištem/Padalishte i zatvorom u Dubravi/Dubravë.¹

Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) je sprečeno da izvodi dokaze u vezi sa mestima zločina Račak/ Rečak, Padalište/Padakishta i zatvor u Dubravi s obrazloženjem da ono što se navodno tamo desilo, za razliku od drugih mesta ubistava, nije bilo povezano sa mestima iz kojih su navodno lica prinudno raseljena, te stoga nije ulazilo u "prirodu ili tematiku" teze tužioca.² Pravni rezultat bio je da su optužbe koje se odnose na paragrafe 75(a), (e) i (j) i dalje postojale u Optužnici i teretile šest optuženih u vezi s tim, no te optužbe nisu bile tema postupka u predmetu *Milutinović*.³

3. Presuda u predmetu *Milutinović* je donesena 26. februara 2009. U njoj je Veće stranama u postupku naložilo sledeće:

¹ Odluka u vezi s primenom pravila 73bis, 11. jul 2006., par. 13(a).

² Odluka u vezi s primenom pravila 73bis, 11. jul 2006., par. 10-13; vidi takođe Odluku kojom se odbija zahtev Tužilaštva da se odobri ulaganje žalbe u vezi s pitanjem na osnovu pravila 73bis, 30. avgust 2006.

Na osnovu "Odluke u vezi s primenom pravila 73bis" koju je Pretresno veće donelo 11. jula 2006. i koja se odnosi na mesta zločina Račak/Rečak, Padalište/Padalishta i zatvor u Dubravi/Dubravě u paragrafima 75(a), (e) odnosno (j), navedenim u Optužnici, sve strane u postupku će u roku od dve nedelje od donošenja ove Presude dostaviti odgovarajuće podneske Pretresnom veću III Međunarodnog suda, u pogledu toga kako treba postupati u vezi s tim postojećim optužbama.⁴

Ovaj Podnesak, podnesen pred troje stalnih sudija Pretresnog veća III, predstavlja rezultat tog naloga.

4. Tužilac u Podnesku napominje da je Odluka Pretresnog veća u predmetu *Milutinović* konkretno uklonila iz Optužnice optužbe koje se odnose na tri mesta zločina i zabranila tužiocu da izvede dokaze s tim u vezi. Stoga su, tokom celog suđenja, optuženi bili obavešteni da neće biti izvođenja dokaza koji ih terete, vezanih za ta tri mesta zločina.⁵ Shodno tome, tužilac izjavljuje da, koja god da je tome svrha, te optužbe nisu činile deo teze tužioca i da su "strane u postupku razumele da u ovom postupku neće biti zatražena kazna u vezi s njima."⁶ Tužilac zaključuje:

U svetlu Odluke i saznanja i postupanja strana tokom celog suđenja, jedini razuman zaključak je da je pravni efekat Odluke bio to da su optužbe u vezi sa ta tri mesta zločina uklonjene iz Optužnice i da nisu bile deo suđenja. Tužilac traži od Pretresnog veća da se izjasni shodno tome.⁷

5. Nijedan od timova odbrane u predmetu *Milutinović* nije dostavio podnesak u vezi s tim pitanjem.

6. Pravilnik sadrži više odredbi koje opisuju razna ovlašćenja Pretresnog veća radi obezbeđivanja pravičnog i ekspeditivnog suđenja pred Međunarodnim sudom u svim fazama postupka. Kada postupak prelazi iz obimnih priprema pretpretresne faze u fazu svakodnevnih pretresa suđenja u toku, pravilo 73bis zahteva od Pretresnog veća da održi pretpretresnu konferenciju na kojoj se mogu rešiti sva nerešena pitanja i navodi razne mere koje su na raspolaganju Veću za ograničavanje izvođenja dokaza tužilaštva. Konkretno, to pravilo

³ Uporedi *Tužilac protiv Stanišića i drugih*, predmet br. IT-03-69-PT, Odluka na osnovu pravila 73bis(D), 4. februar 2008, str. 9, gde je Veće naložilo tužiocu da izmeni Optužnicu, kao rezultat Odluke Veća na osnovu pravila 73bis(D).

⁴ *Milutinović*, Presuda, Tom III, par. 1213.

⁵ Podnesak, par. 3-6.

⁶ Podnesak, par. 7.

⁷ Podnesak, par. 8.

dozvoljava Veću da interveniše kako bi se jasno definisala pitanja o kojima će se izvoditi dokazi tokom pretresa; nakon nedavne izmene,⁸ pravilo u relevantnom delu predviđa sledeće:

(D) Nakon što sasluša tužioca, Pretresno veće može, u svrhu pravičnog i ekspeditivnog suđenja, pozvati tužioca da smanji broj tačaka u optužnici i može odrediti broj mesta zločina ili incidenata obuhvaćenih jednom ili više optužbi za koje tužilac može izvesti dokaze za koje se, s obzirom na sve relevantne okolnosti, uključujući krivična dela za koja se optuženi tereti u optužnici, njihovu klasifikaciju i karakter, mesta gde se tvrdi da su počinjena, te razmere i žrtve tih krivičnih dela, može razumno smatrati da čine reprezentativni uzorak krivičnih dela za koja se optuženi tereti.

(E) Kada ili nakon što pretpretresni sudija podnese potpun spis teze tužilaštva u skladu sa stavom (L)(i) pravila 65ter, pretresno veće može, saslušavši strane i u svrhu pravičnog i ekspeditivnog suđenja, uputiti tužioca da izabere tačke optužnice po kojima će se dalje voditi postupak. Svaka strana ima pravo da uloži žalbu na sve odluke koje se donesu shodno ovom stavu.

(F) Posle početka suđenja, tužilac može podneti zahtev za izmenu odluke o broju mesta zločina ili incidenata za koje se mogu izvesti dokazi ili odluke o broju svedoka koji se mogu pozvati ili zahtev da mu se odobri dodatno vreme za izvođenje dokaza. Pretresno veće može odobriti zahtev tužioca ako se uverilo da je on u interesu pravde.

7. Shodno tome, paragraf (F) dozvoljava tužiocu da podnese, nakon početka suđenja, zahtev da se modifikuje odluka u vezi sa brojem mesta zločina ili incidenata u odnosu na koje se mogu izvoditi dokazi. Pretresno veće u predmetu *Milutinović*, primenjujući pravilo 73bis(D), pomenulo je paragraf (F) kao što sledi:

Kao što je to uradilo i na pretpretresnoj konferenciji, Pretresno veće ističe da postoji mogućnost da se dokazi koji se odnose na ova tri mesta zločina ili incidenta, mogu eventualno odobriti na osnovu pravila 73bis(F), u zavisnosti od toga kako se postupak bude odvijao, ukoliko Veće zaključi da je nužno da sasluša te dokaze kako bi imalo celokupan dojam o događajima koji su doveli do ovog krivičnog postupka.

Tokom suđenja u predmetu *Milutinović*, tužilac nije podneo zahtev na osnovu pravila 73bis(F) u vezi sa Odlukom.

8. U svetlu (i) činjenice da tužilac nije podneo zahtev na osnovu pravila 73bis(F), (ii) Podneska tužilaštva koji ničim ne pominje nameru da nastavi dalji postupak protiv bilo kojeg od optuženih, i (iii) prava optuženih da im se sudi bez nepotrebnih odlaganja, Veće na osnovu

⁸ Vidi IT/247, Izmjene Pravilnika o postupku i dokazima, 6. jun 2006, str. 2 (gde se napominje da će neke izmene, uključujući i izmene pravila 73bis "stupiti na snagu sedam dana po izdavanju ovog zvaničnog

pravila 54 i 73bis, **OVIM IZJAVLJUJE** da više nema nerešenih optužbi protiv Milana Milutinovića, Nikole Šainovića, Dragoljuba Ojdanića, Nebojše Pavkovića, Vladimira Lazarevića i Sretena Lukića pred ovim Međunarodnim sudom.

Sudija Antonetti prilaže izdvojeno mišljenje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy
predsedavajući

Dana 7. aprila 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

dokumenta, tj. 13. juna 2006.").

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-T

Datum: 7. april 2009.

Original: Francuski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsedavajući
sudija Jean-Claude Antonetti
sudija Christoph Flügge

V. d. sekretara: g. John Hocking

Nalog od: 7. aprila 2009.

TUŽILAC

protiv

**MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA**

JAVNI DOKUMENT

**IZDVOJENO MIŠLJENJE SUDIJE JEAN-CLAUDEA ANTONETTIJA O
PODNESKU TUŽILAŠTVA U VEZI S ODLUKOM DONESENOM 11. JULA 2006.
NA OSNOVU PRAVILA 73bis(D) PRAVILNIKA**

Tužilaštvo:

g. Thomas Hannis
g. Chester Stamp

Obrana:

g. Eugene O'Sullivan i g. Slobodan Zečević za Milana Milutinovića
g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Norman Sepenuk za Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za Sretena Lukića

Pretno veće III u sastavu stalnih sudija **Bonomyja, Antonettija i Flügea** jednoglasno je odlučilo da konstatuje da su optužbe u vezi s tri mesta ubistva, Račak/Rečak, Padalište/Padalishta i kazneni kompleks Dubrava, povučene.

Zahtev je postavio, s mog stanovišta, niz problema koje ću razmotriti.

1. Direktno rešavanje od strane Veća III

Po donošenju presude u predmetu *Milutinović*, koju je donelo Veće III, u sastavu sudija Iain Bonomy, Ali Nawaz Chowhan, Tsvetana Kamenova i Janet Nosworthy, tužilac je ovom Veću III podneo na rešavanje pitanje u vezi s primenom Odluke od 11. jula 2006.

Postavlja se pitanje da li je tužilac trebalo da se za rešavanje obrati **direktno** ovom Veću ili je trebalo da zatraži od predsednika Međunarodnog suda da imenuje nadležno Veće.

Presedan u predmetu *Karadžić* govori u prilog ovom drugom rešenju.

U vezi sa predmetom *Karadžić*, taj predmet je prvobitno bio dodeljen Veću I, a odlukom od 21. avgusta 2008. dodeljen je Veću III. Istoga dana, predsednik Međunarodnog suda, na osnovu člana 14.5 Statuta, dodao je jednog sudiju *ad litem* sastavu Veća III obrazlažući svoju odluku sledećim:

"UZIMAJUĆI U OBZIR član 14(5) Statuta i pravilo 19(A) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, kao i vođenje suđenja i potrebe raspoređivanja predmeta Međunarodnog suda;"

Prema tome, da li je u ovom slučaju trebalo imenovati *ad hoc* Veće uz isto obrazloženje?

Smatram da nije, jer je tumačenje teksta Statuta i njegovog duha jednostavno: Međunarodni sud sastoji se od tri veća i predmeti se dodeljuju većima administrativnom odlukom predsednika, koji vodi računa samo o **valjanom sprovođenju pravde** kako bi se izbegla svaka polemika o "politizaciji", izboru sudija ili bilo čemu drugom.

Praksa koja je primenjivana od uspostavljanja ovog Međunarodnog suda bila je da se vođenje postupka prepusti veću pred koje je **prvobitno** podnesen na rešavanje i da se, ukoliko je potrebno, imenuje drugo veće ili druge sudije iz ozbiljnih razloga izvedenih iz valjanog sprovođenja pravde.

U ovom slučaju, **nema razloga** da se od tog principa odstupi, pa stoga smatram da je Veće III **prirodno** nadležno za rešavanje ovog zahteva.

2. Odluka od 11. jula 2006.

Veće II je u svojoj odluci navelo:

"Do daljeg naloga Veća, tužilac može da izvede dokaze u vezi sa svim mestima zločina i incidentima navedenim u paragrafu 72; te svim mestima zločina i incidentima navedenim u paragrafu 75, izuzev potparagrafa (a), (e) i (j) (uključujući potparagraf (j)(i)), u kojima se navode optužbe u vezi s Račkom/Reçek, Padalištem/Padalishte i zatvorom u Dubravi/Dubravë."

Izraz "**do daljeg naloga Veća**" ostavlja mogućnost obnavljanja optužnice u vezi s tim mestima.

Iz tog razloga se u paragrafu 1213 trećeg toma Presude u predmetu *Milutinović* navodi sledeće:

1213. Na osnovu "Odluke u vezi s primenom pravila *73bis*" koju je Pretresno veće donelo 11. jula 2006. i koja se odnosi na mesta zločina Račak/Reçek, Padalište/Padalishta i zatvor u Dubravi/ Dubravë u paragrafima 75(a), (e) odnosno (j), navedenim u Optužnici, sve strane u postupku će u roku od dve nedelje od donošenja ove Presude dostaviti odgovarajuće podneske Pretresnom veću III Međunarodnog suda, u pogledu toga kako treba postupati u vezi s tim postojećim optužbama.

Postavlja se pitanje zašto sada postoji ta teoretska mogućnost novog krivičnog gonjenja optuženih?

Rasprava je rezultat paragrafa (D) pravila *73bis* Pravilnika. To pravilo je usvojeno kako bi se skratilo trajanje postupaka. Taj tekst ne predviđa da sudije ukidaju tačke optužnice, nego da pozovu tužioca da to učini. Stoga je jasno da je Odluka od 11. jula 2006. bila "poziv" tužiocu da ne izvodi dokaze u vezi sa svim mestima zločina i činjenicama inkriminisanim u paragrafu 75, nabrojanim u potparagrafima (a), (e) i (j). U slučaju da tužilac to prihvati, to znači, *de jure*, da optuženi nisu više krivično gonjeni za zločine počinjene na tim mestima i da u budućnosti

neće biti krivično gonjeni za te zločine. Međutim, u slučaju da se tužilac s tim ne slaže, na njemu je bilo da osporava tu odluku, jer član 16.1 Statuta **isključivo njemu** daje odgovornost za nastavak krivičnog gonjenja, a sudije ga ni na koji način ne mogu u tome sprečiti.

Činjenica da tužilac nije osporio tu odluku povlači kao posledicu definitivno okončanje međunarodnog javnog postupka protiv optuženih za zločine počinjene na tim mestima. Čini mi se da Veće III nije trebalo da pominje u svojoj odluci "do daljeg naloga Veća", jer je na taj način dalo mogućnost obnavljanja međunarodnog javnog postupka, dok je prvobitni cilj paragrafa (D) pravila 73bis bio da skрати postupak.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na francuskom.

/potpis na originalu/
Jean-Claude Antonetti

Dana, 7. aprila 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]